Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/261

2.2.2026

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2026/261

z 26. januára 2026

o postupnom ukončení dovozu ruského zemného plynu a príprave ukončenia dovozu ruskej ropy, o zlepšení monitorovania možných energetických závislostí a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1938

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2 a článok 207,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ([1]),

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([2]),

keďže:

(1) Nezákonná komplexná vojenská invázia Ruskej federácie na Ukrajinu vo februári 2022 odhalila dramatické dôsledky existujúcej závislosti od ruského zemného plynu pre trhy a bezpečnosť. Hlavy štátov alebo predsedovia vlád sa preto vo svojom Vyhlásení z Versailles z 11. marca 2022 dohodli na postupnom znižovaní závislosti od ruskej energie vedúcom k úplnému odstráneniu tejto závislosti. Komisia vo svojom oznámení REPowerEU z 8. marca 2022s názvom „REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu“ a vo svojom oznámení z 18. mája 2022 o pláne REPowerEU navrhla konkrétne opatrenia, ktoré majú umožniť úplný odklon od dovozu ruskej energie bezpečným, cenovo dostupným a udržateľným spôsobom. Odvtedy sa v procese diverzifikácie dodávok plynu z Ruskej federácie dosiahol významný pokrok. Keďže zostávajúci objem ruského zemného plynu dovážaný do Únie je stále značný, Komisia vo oznámení zo 6. mája 2025 o Pláne na ukončenie dovozu ruskej energie oznámila, že predloží legislatívny návrh na úplné postupné ukončenie dovozu ruského plynu a zlepšenie existujúceho rámca pre riešenie energetickej závislosti. Na zaistenie energetickej bezpečnosti a odolnosti Únie je naliehavo a strategicky potrebné riešiť všetky zostávajúce energetické závislosti uvedené v Pláne na ukončenie dovozu ruskej energie.

(2) Viaceré príklady neohlásených a neodôvodnených znížení a prerušení dodávok ešte pred komplexnou inváziou na Ukrajinu a odvtedy aj účelové zneužívanie energie Ruskou federáciou ako zbrane sú dôkazom, že Ruská federácia systematicky využívala existujúce závislosti od ruských dodávok plynu ako politickú zbraň na poškodenie hospodárstva Únie. To malo vážne negatívne účinky na členské štáty a hospodársku bezpečnosť Únie, na stabilitu jednotného trhu, na spotrebiteľov Únie a na konkurencieschopnosť vo všeobecnosti. Preto Únia už nemôže považovať Ruskú federáciu a jej energetické spoločnosti za spoľahlivých partnerov v oblasti obchodu s energiou.

([1]) Stanovisko z 18. septembra 2025 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).
([2]) Pozícia Európskeho parlamentu zo 17. decembra 2025 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 26. januára 2026.

(3) V januári 2006 Ruská federácia zastavila dodávky zemného plynu do niektorých krajín v juhovýchodnej a strednej Európe uprostred vlny chladného počasia, čo viedlo k zvýšeniu cien a spôsobilo, alebo hrozilo, že spôsobí, škody občanom. Ruská federácia 6. januára 2009 opäť úplne prerušila tranzit plynu cez Ukrajinu, čo postihlo 18 členských štátov, najmä v strednej a východnej Európe. Toto prerušenie dodávok viedlo k vážnemu narušeniu trhov s plynom v tomto regióne a v celej Únii. V niektorých členských štátoch takmer 14 dní neprúdil žiadny zemný plyn, čo si vynútilo nepretržité odstavenie vykurovania v školách a továrňach, v dôsledku čoho museli vyhlásiť stav núdze. V roku 2014 Ruská federácia napadla a protiprávne anektovala Krym, obsadila ukrajinské zariadenia na ťažbu plynu na Kryme a znížila dodávky plynu do niekoľkých členských štátov, ktoré oznámili, že Ukrajine budú dodávať plyn, čo zase viedlo k narušeniu trhu a zvýšeniu cien a poškodilo hospodársku bezpečnosť. Komisia viedla viaceré vyšetrovania monopolného vývozcu Gazprom pod kontrolou Ruskej federácie týkajúce sa možného porušenia pravidiel hospodárskej súťaže Únie, v nadväznosti na čo Gazprom zmenil svoje trhové správanie s cieľom odstrániť obavy Komisie týkajúce sa hospodárskej súťaže. Vo viacerých prípadoch sa dotknuté problémy v oblasti hospodárskej súťaže týkali takzvaných „územných obmedzení“ v zmluvách Gazpromu o dodávkach plynu, ktoré zakazovali ďalší predaj plynu mimo cieľovej krajiny, ako aj dôkazov o tom, že sa Gazprom zapájal do nekalých cenových praktík a podmienil dodávky energie politickými ústupkami, ako napríklad účasťou na projektoch ruských plynovodov alebo získaním kontroly nad energetickými aktívami Únie.

(4) Nevyprovokovaná a neodôvodnená útočná vojna Ruskej federácie proti Ukrajine od februára 2022 a následné obmedzenie dodávok plynu využívané ako zbraň v spojení s manipuláciou trhov prostredníctvom úmyselného prerušovania tokov plynu odhalili zraniteľné miesta a závislosti Únie a jej členských štátov so zrejmým potenciálom priameho a závažného vplyvu na fungovanie trhu Únie s plynom, hospodárstvo Únie a jej základné bezpečnostné záujmy, ako aj s potenciálom priameho poškodenia občanov Únie, pretože prerušenie dodávok energie môže spôsobiť ujmu na zdraví alebo živote občanov. Z dôkazov vyplýva, že štátom kontrolovaná spoločnosť Gazprom úmyselne manipulovala s energetickými trhmi Únie s cieľom spôsobiť nárast cien energie. Veľké podzemné zásobníky v Únii kontrolované spoločnosťou Gazprom zostali naplnené na bezprecedentne nízkych úrovniach a ruské podniky znížili predaj v plynárenských uzloch Únie a pred inváziou úplne ukončili používanie svojej vlastnej predajnej platformy, čo malo dosah na krátkodobé trhy a zhoršilo už aj tak napätú situáciu so zásobovaním po nezákonnej invázii Ruskej federácie na Ukrajinu. Počnúc marcom 2022 Ruská federácia systematicky prerušovala alebo znižovala dodávky zemného plynu do členských štátov, čo viedlo k výrazným narušeniam trhu s plynom v Únii. Týkalo sa to najmä dodávok plynu do Únie cez plynovod Jamal, dodávok plynu do Fínska, ako aj plynovodu Nord Stream 1, kde Gazprom najprv toky obmedzil a nakoniec dodávky cez tento plynovod úplne zastavil.

(5) To, že Ruská federácia využívala dodávky plynu ako zbraň a manipulovala s trhom prostredníctvom úmyselného prerušovania tokov plynu, viedlo k náhlemu a prudkému nárastu cien energie v Únii, ktoré v roku 2022 spôsobilo bezprecedentné úrovne cien, až osemkrát vyššie ako priemerné ceny za predchádzajúce roky. Z toho vyplývajúca potreba nájsť alternatívne zdroje dodávok plynu, zmeniť dodávateľské trasy, naplniť zásobníky plynu na zimu a nájsť riešenia problémov s preťažením plynárenskej infraštruktúry Únie ďalej prispela k vysokej cenovej volatilite a bezprecedentným nárastom cien v roku 2022.

(6) Mimoriadne vysoké ceny plynu viedli k vysokým cenám elektriny a zvýšeniu cien iných energetických produktov, čoho výsledkom bola dlhodobo vysoká inflácia. Hlboká hospodárska kríza a negatívna miera rastu v mnohých členských štátoch spôsobená vysokými cenami energie a volatilitou ohrozila hospodárstvo Únie, oslabila kúpnu silu spotrebiteľov a zvýšila výrobné náklady, čo viedlo k ohrozeniu sociálnej súdržnosti a stability, a dokonca aj ľudských životov alebo zdravia. Prerušenia dodávok spôsobili aj veľmi vážne problémy v oblasti bezpečnosti dodávok energie v Únii a prinútili jedenásť členských štátov, aby podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 ([3]) vyhlásili jednu z úrovní krízovej situácie v energetike. Manipulácia s trhom zo strany Ruskej federácie a využitie závislosti Únie počas tejto krízy umožnili Ruskej federácii dosiahnuť rekordne vysoké zisky zo zostávajúceho obchodu s energiou s Európou, pričom príjmy z vývozu plynu v roku 2024 stále dosahovali výšku 15 miliárd EUR. Uvedené príjmy mohli byť použité na financovanie ďalších hospodárskych útokov proti Únii oslabujúc tým hospodársku bezpečnosť. Mohli byť použité aj na financovanie útočnej vojny proti Ukrajine, ktorá predstavuje závažnú hrozbu pre politickú a hospodársku stabilitu v Európe.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj).

(7) Táto nedávna kríza poskytla dôkazy o tom, že dôveryhodné obchodné vzťahy s partnermi dodávajúcimi energetické produkty majú zásadný význam pre zachovanie stability trhu a ochranu ľudského života a zdravia, ako aj základných bezpečnostných záujmov Únie, najmä preto, že Únia je vo veľkej miere závislá od dovozu energie z tretích krajín. Keby Únia pokračovala v dodávkach energie z Ruskej federácie, vystavovala by sa pretrvávajúcim hospodárskym a bezpečnostným rizikám; svoju bezpečnosť dodávok energie by teda nezvýšila, ale naopak znížila. Dokonca aj závislosť od menších objemov dovozu ruského plynu, ak ju Ruská federácia zneužije, môže hoci len dočasne, ale výrazne narušiť cenovú dynamiku a trhy s energiou, najmä v tých regiónoch, ktoré sú stále značne odkázané na dovoz z Ruskej federácie. Vzhľadom na dlhodobý a konzistentný model manipulácie s trhom a prerušovania dodávok, ako aj na to, že vláda Ruskej federácie sústavne využívala obchod s plynom ako zbraň, aby dosiahla politické ciele, a nie ciele obchodné, je vhodné prijať právne záväzné opatrenia na odstránenie všetkých zostávajúcich zraniteľností Únie vyplývajúcich zo závislosti na dovoze zemného plynu z Ruskej federácie prostredníctvom plynovodov (ďalej len „potrubný plyn“), aj ako skvapalneného zemného plynu (ďalej len „LNG“).

(8) Obmedzenia zavedené na medzinárodné transakcie a stanovené v tomto nariadení sú v súlade s vonkajšou činnosťou Únie v iných oblastiach, ako sa vyžaduje v článku 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). Vzťahy medzi Úniou a Ruskou federáciou sa v posledných rokoch, a najmä od roku 2022, výrazne zhoršili. Toto zhoršenie vzťahov je spôsobené zjavným nerešpektovaním medzinárodného práva zo strany Ruskej federácie, a najmä jej nevyprovokovanou a neodôvodnenou útočnou vojnou proti Ukrajine. Ako odpoveď na kroky Ruskej federácie voči Ukrajine Únia od júla 2014 postupne zavádza reštriktívne opatrenia na obchod s Ruskou federáciou. Vďaka výnimkám, ktoré sa uplatňujú podľa Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie, a najmä podľa článku XXI Všeobecnej dohody o clách a obchode z roku 1994 (bezpečnostné výnimky), a analogickým výnimkám podľa Dohody o partnerstve a spolupráci s Ruskou federáciou môže Únia neudeliť tovaru dovážanému z Ruskej federácie výhody poskytované podobným výrobkom dovážaným z iných krajín (zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod). Únia preto môže ukladať zákazy alebo obmedzenia na dovoz tovaru z Ruskej federácie, ak považuje takéto opatrenia prijaté v čase prebiehajúcej núdzovej situácie v medzinárodných vzťahoch medzi Úniou a Ruskou federáciou za nevyhnutné na ochranu základných bezpečnostných záujmov Únie.

(9) Na posilnenie a zachovanie energetickej bezpečnosti v Únii je nevyhnutná diverzifikácia dovozu LNG. S cieľom predísť riziku využívania dlhodobých rezervácií kapacity terminálov LNG v držbe ruských spoločností na marenie dovozu z alternatívnych zdrojov prostredníctvom praktík hromadenia kapacity, akými sú praktiky rezervovania kapacít na skvapalňovanie alebo uskladnenie bez ich reálneho využitia alebo s cieľom zabrániť konkurentom vo využívaní infraštruktúry, majú regulačné orgány a orgány na ochranu hospodárskej súťaže vo vhodných prípadoch v plnej miere využívať spoľahlivé právne nástroje, ktoré sú k dispozícii v rámci práva Únie a vnútroštátneho práva v oblasti energetiky a hospodárskej súťaže. Ak colné orgány zistia riziká v oblasti bezpečnosti alebo bezpečnostnej ochrany súvisiace s ruským plynom pred vstupom na colné územie Únie, mali by využiť ustanovenia týkajúce sa riadenia rizík v rámci nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (ďalej len „Colný kódex Únie“) ([4]) s cieľom predísť takýmto rizikám.

(10) Komisia dôkladne posúdila vplyv možného zákazu dovozu zemného plynu z Ruskej federácie na Úniu a jej členské štáty. V skutočnosti sa od roku 2022 realizovali prípravné práce a bolo vypracovaných a uverejnených niekoľko podrobných analýz dôsledkov úplného postupného ukončenia dovozu ruského plynu a Komisia mala tiež možnosť čerpať z množstva konzultácií so zainteresovanými stranami, externými odborníkmi a agentúrami, ako aj zo štúdií o účinkoch postupného ukončenia dovozu ruského plynu. Z analýzy Komisie vyplynulo, že ak sa postupné ukončenie dovozu ruského zemného plynu uskutoční postupným, koordinovaným a dobre pripraveným spôsobom a v duchu solidarity, bude mať pravdepodobne obmedzený vplyv na ceny energie v Únii, a že sa ním zvýši, a nie ohrozí bezpečnosť dodávok energie v Únii v dôsledku odchodu nespoľahlivého obchodného partnera z trhov Únie. Ako sa uvádza v Pláne na ukončenie dovozu ruskej energie, vykonávaním plánu REPowerEU sa už znížili závislosti Únie od dodávok z Ruskej federácie, napríklad zavedením opatrení na zníženie dopytu po plyne alebo urýchlenie zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, ako aj aktívnou podporou diverzifikácie dodávok energie a posilnením vyjednávacej sily Únie prostredníctvom spoločného nákupu plynu. Z posúdenia vplyvov takisto vyplynulo, že včasnou koordináciou politík diverzifikácie sa môže zabrániť negatívnym účinkom na ceny alebo dodávky.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

(11) Toto nariadenie je v plnom súlade so stratégiou Únie na zníženie jej závislosti od dovozu fosílnych palív posilnením dekarbonizácie a rýchlym rozšírením výroby čistej energie na vlastnom území. Ako sa uvádza v Pláne na ukončenie dovozu ruskej energie , vykonávaním plánu REPowerEU sa už pri dovoze plynu v rokoch 2022 až 2024 podarilo dosiahnuť značné zníženie vo výške viac ako 60 miliárd kubických metrov ročne, čo Únii umožnilo znížiť jej závislosť od dodávok z Ruskej federácie. Ďalšie zníženie závislosti by sa mohlo dosiahnuť opatreniami na zníženie dopytu po plyne, zvýšenie energetickej efektívnosti alebo urýchlenie zelenej transformácie zrýchleným zavádzaním kapacity výroby veternej a slnečnej energie, čím sa výrazne zvýši podiel obnoviteľných zdrojov energie v energetickom mixe, ako aj aktívnou podporou diverzifikácie dodávok energie a posilnením vyjednávacej sily Únie prostredníctvom spoločného nákupu plynu. Navyše sa očakáva, že vďaka úplnej realizácii energetickej transformácie, nedávnemu Akčnému plánu pre cenovo dostupnú energiu a ďalším opatreniam, najmä investíciám do výroby nízkouhlíkových alternatív pre energeticky náročné výrobky, ako sú hnojivá, sa do roku 2030 nahradí až 100 miliárd kubických metrov zemného plynu. Toto spoločné úsilie posilní odolnosť, konkurencieschopnosť a otvorenú strategickú autonómiu Únie, podporí európsky priemysel, malé a stredné podniky a občanov a uľahčí postupné ukončenie dovozu plynu z Ruskej federácie.

(12) V súlade s Vyhlásením z Versailles a oznámením o REPowerEU už veľa dovozcov plynu svoje dodávky plynu z Ruskej federácie ukončilo alebo výrazne obmedzilo. Ako sa uvádza v posúdení vplyvov, dovoz zostávajúcich objemov plynu na základe existujúcich zmlúv o dodávkach možno postupne ukončiť bez toho, aby to malo významný hospodársky dosah alebo aby vznikli riziká pre bezpečnosť dodávok, a to vďaka dostupnosti dostatočného počtu alternatívnych dodávateľov na svetovom trhu s plynom, dobre prepojenému trhu s plynom v Únii a dostatočnej dovoznej infraštruktúre. Súvisiace opatrenia musia byť v súlade so súčasným energetickým rámcom Únie.

(13) V niektorých prípadoch sa v nákladoch LNG prepravuje plyn vyrobený v rôznych krajinách zmiešaný dokopy. Zákaz dovozu zemného plynu z Ruskej federácie by sa mal preto vzťahovať aj na množstvá plynu v takýchto nákladoch, ktoré sú vyrobené v Ruskej federácii. Ak dovozcovia môžu jednoznačne zdokumentovať relevantné podiely LNG vyrobeného mimo Ruskej federácie, malo by byť možné dovážať množstvá neruského LNG obsiahnuté v náklade LNG.

(14) Krátkodobé zmluvy o dodávkach sa týkajú menších objemov ako veľké dlhodobé zmluvy o dodávkach, ktoré majú dovozcovia s ruskými spoločnosťami a ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia bude platnosť existujúcich krátkodobých zmlúv o dodávkach v každom prípade takmer na konci. Riziko pre hospodársku bezpečnosť vyplývajúce z existujúcich krátkodobých zmlúv o dodávkach sa preto zdá nízke. Z tohto dôvodu je vhodné vyňať existujúce krátkodobé zmluvy o dodávkach z okamžitého uplatňovania zákazu dovozu a umožniť prechodné obdobie do 25. apríla 2026 v prípade dovozu LNG, s prihliadnutím na článok 3ra nariadenia Rady (EÚ) č. 833/2014 ([5]) a do 17. júna 2026 v prípade potrubného plynu.

(15) Dovozcovia, ktorí majú uzatvorené dlhodobé zmluvy o dodávkach, budú pravdepodobne potrebovať viac času ako dovozcovia s krátkodobými zmluvami, kým nájdu alternatívne dodávateľské trasy a zdroje, pretože v porovnaní s krátkodobými zmluvami o dodávkach sa dlhodobé zmluvy o dodávkach spravidla týkajú výrazne väčších objemov. Malo by sa preto zaviesť prechodné obdobie týkajúce sa zákazu dovozu zemného plynu pre existujúce dlhodobé zmluvy o dodávkach, ktorým sa subjektom s dlhodobými zmluvami o dodávkach poskytne dostatočný čas na riadnu diverzifikáciu ich dodávok. Zatiaľ čo LNG možno získať zo zdrojov z celého sveta a odberatelia LNG zvyčajne pri prechode k alternatívnym dodávateľom na svetovom trhu s LNG nečelia žiadnym fyzickým prekážkam, diverzifikácia pre odberateľov potrubného plynu, najmä v krajinách bez infraštruktúry LNG, môže byť zložitejšia. V prípade dodávok potrubného plynu na základe existujúcich dlhodobých zmlúv o dodávkach by sa preto malo poskytnúť dlhšie prechodné obdobie.

(16) K špecifickým situáciám dochádza v prípadoch, keď sa krajiny, ktorá je v súčasnosti stále zásobovaná na základe existujúcich dlhodobých zmlúv o dodávkach ruského potrubného plynu, osobitne dotknú nedávne zmeny dodávateľských trás z Ruskej federácie, v dôsledku ktorých dôjde k strate možnosti dovážať plyn týmito dodávateľskými trasami, z dôvodu obmedzených alebo žiadnych alternatívnych trás na prepravu zmluvného plynu. S cieľom napraviť túto situáciu dodávatelia z iných členských štátov v súčasnosti zabezpečujú dodávky potrubného plynu cez nepreťažené prepojovacie body na základe krátkodobých zmlúv o dodávkach s dodávateľmi z Ruskej federácie. Vzhľadom na túto veľmi špecifickú situáciu a s cieľom poskytnúť im dostatočný čas na nájdenie nových dodávateľov by sa dlhšie prechodné obdobie malo vzťahovať aj na tie krátkodobé zmluvy o dodávkach s dodávateľmi z Ruskej federácie, ktoré sa používajú na zásobovanie vnútrozemských krajín postihnutých zmenami dodávateľských trás ruského plynu.

([5]) Nariadenie Rady (EÚ) č. 833/2014 z 31. júla 2014 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na konanie Ruska, ktorým destabilizuje situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 229, 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

(17) Hoci sa zdá opodstatnené vyňať existujúce „staršie“ zmluvy o dodávkach z okamžitého uplatňovania zákazu dovozu ruského plynu, takáto dočasná výnimka by sa nemala vzťahovať na všetky zmluvy uzavreté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia. Dočasná výnimka zo zákazu pre všetky existujúce zmluvy o dodávkach totiž môže motivovať ruských dodávateľov, aby využili čas od uverejnenia návrhu tohto nariadenia Komisiou do nadobudnutia účinnosti zákazu na zvýšenie súčasných dodávok, a to uzatváraním nových zmlúv alebo zvyšovaním objemov na základe zmeny existujúcich zmlúv o dodávkach alebo využívaním flexibility v rámci takýchto zmlúv. S cieľom zabezpečiť, aby sa dovoz z Ruskej federácie v dôsledku tohto zákazu znížil, a nie zvýšil, by toto nariadenie nemalo odmeňovať spoločnosti za to, že uzavreli nové zmluvy o dovoze ruského plynu v čase medzi uverejnením návrhu tohto nariadenia Komisiou a nadobudnutím účinnosti zákazu, a to aj tým, že sa im poskytne prechodné obdobie. Hlavy štátov alebo predsedovia vlád sa zaviazali k postupnému ukončeniu dodávok ruského plynu už v marci 2022 a Komisia na základe tohto záväzku navrhla stratégiu REPowerEU, plán REPowerEU a Plán na ukončenie dovozu ruskej energie. Najneskôr pri uverejnení návrhu tohto nariadenia už nebolo vhodné považovať zmluvy uzavreté po tomto dátume za „staršie“ zmluvy. Na zmluvy uzavreté po 17. júni 2025 by sa preto nemali vzťahovať mimoriadne prechodné ustanovenia pre existujúce krátkodobé a dlhodobé zmluvy o dodávkach.

(18) S cieľom zabrániť tomu, aby sa objemy dovozu stanovené v existujúcich zmluvách o dodávkach zvýšili, by sa dodatky k existujúcim zmluvám o dodávkach mali na účely tohto nariadenia považovať za nové zmluvy a prechodné obdobie by sa nemalo vzťahovať na zvýšenie objemu dovozu využitím zmluvnej flexibility. Mali by sa stanoviť výnimky pre určité prípady potrebných dodatkov k existujúcim zmluvám o dodávkach za predpokladu, že sa nimi nezvýšia zmluvné množstvá ani sa nezmení načasovanie dodávky. Zmeny cien vyplývajúce z cenovej indexácie, ktorá je už stanovená v existujúcich zmluvách o dodávkach, nepredstavujú dodatok k existujúcim zmluvám o dodávkach.

(19) Týmto nariadením sa vytvára jasný právny zákaz dovozu ruského zemného plynu, ktorý predstavuje zvrchovaný akt Únie mimo kontroly dovozcov plynu a v dôsledku ktorého je dovoz zemného plynu z Ruskej federácie nezákonný, s priamym právnym účinkom a bez akejkoľvek diskrečnej právomoci členských štátov, pokiaľ ide o jeho uplatňovanie.

(20) Na rozdiel od iného tovaru je zemný plyn homogénnou komoditou, s ktorou sa obchoduje vo veľkých objemoch a ktorá je často predmetom viacnásobných ďalších predajov medzi obchodníkmi na veľkoobchodnej úrovni. S prihliadnutím na osobitnú zložitosť sledovania pôvodu zemného plynu a na to, že ruskí dodávatelia by sa mohli snažiť obísť toto nariadenie, napríklad predajom cez sprostredkovateľov, využitím prekládok alebo prepravou cez iné krajiny, by sa v tomto nariadení mal stanoviť účinný rámec na zabránenie obchádzaniu zákazu. Relevantným orgánom by sa preto malo umožniť prijímať potrebné opatrenia na zistenie toho, či sa dodávky zemného plynu z Ruskej federácie prepravujú na colné územie Únie prostredníctvom schém vytvorených na obchádzanie tohto nariadenia. Pri určovaní toho, či sa zemný plyn prepúšťa do voľného obehu v Únii, by colné orgány nemali byť závislé len od informácií uvedených v colnom vyhlásení, ale na základe iných relevantných informácií by mali mať možnosť posúdiť, ak to považujú za relevantné, či tovar privezený do Únie je skutočne plánovaný na prepustenie do voľného obehu. V tomto nariadení by sa tiež malo vyžadovať určenie krajiny produkcie a dodávateľského reťazca zemného plynu dovážaného do Únie.

(21) Dovozcovia zemného plynu by predovšetkým mali byť povinní poskytnúť orgánom všetky informácie potrebné na určenie krajiny produkcie zemného plynu dovážaného do Únie a na stanovenie toho, či sa na dovážaný plyn vzťahuje všeobecný zákaz alebo jedna z jeho výnimiek. Pojem „pôvod“ podľa colného práva Únie nemusí vždy umožňovať identifikáciu krajiny produkcie dovážaného plynu, napríklad keď bol plyn spracovaný (napr. skvapalnený alebo spätne splyňovaný) po opustení Ruskej federácie. Toto nariadenie by sa preto malo vzťahovať aj na prípady, keď sa krajina „pôvodu“ podľa colného práva Únie líši od krajiny produkcie plynu, a mal by sa v ňom stanoviť mechanizmus na overenie toho, či bol zemný plyn vyťažený alebo skvapalnený v Ruskej federácii. Zákaz by sa mal vzťahovať na všetok plyn, ktorý sa pred dovozom do Únie vyviezol z Ruskej federácie buď prostredníctvom priameho vývozu z Ruska do Únie alebo prostredníctvom nepriameho vývozu cez tretiu krajinu, s výnimkou tranzitu.

(22) Vzhľadom na osobité vlastnosti potrubného plynu a LNG a s cieľom umožniť hladký proces overovania krajiny produkcie a podmienok možných dočasných výnimiek pred vstupom plynu na colné územie Únie by sa mal zaviesť postup predchádzajúceho povolenia. V prípade, že takéto povolenie chýba, by sa dovoz mal zamietnuť. Povoľujúce orgány a v príslušných prípadoch colné orgány, by mali byť o plánovanom dovoze do Únie vopred informované a mali by im byť poskytnuté informácie potrebné na overenie krajiny produkcie a na určenie, či sú splnené podmienky na udelenie dočasnej výnimky podľa tohto nariadenia. Hoci by sa povoľujúce orgány mali usilovať o vydanie povolenia v lehote od predloženia informácií dovozcom do dátumu plánovaného vstupu na colné územie Únie s cieľom uľahčiť dovoz plynu do Únie, mali by mať možnosť rozhodnúť aj v neskoršej fáze, najmä ak existujú pochybnosti o poskytnutých informáciách. Predchádzajúcim povolením by nemali byť dotknuté existujúce právomoci colných orgánov v oblasti presadzovania práva. Dovoz zemného plynu z krajín produkujúcich plyn by mal byť od tejto povinnosti oslobodený, ak Únia z týchto krajín v minulosti doviezla značné objemy a ak tieto krajiny buď preukázali, a to zákazom dovozu ruského plynu alebo reštriktívnymi opatreniami zameranými na ruskú plynárenskú infraštruktúru, ruské plynárenské spoločnosti alebo osoby riadiace takéto spoločnosti, že nechcú podporovať ruský plynárenský sektor, alebo ak tieto krajiny nedisponujú potrebnou infraštruktúrou na dovoz zemného plynu prostredníctvom plynovodov alebo ako LNG. Komisia by mala zostaviť zoznam takýchto krajín a zodpovedajúcim spôsobom ho aktualizovať.

(23) Povoľujúce orgány a v príslušných prípadoch colné orgány by mali mať možnosť požiadať o všetky informácie potrebné na posúdenie zákonnosti dovozu. Takisto by mali mať možnosť využiť informácie z iných zdrojov. Keďže zmluvné podmienky, ktoré určujú prvky relevantné pre posúdenie, sú často zložité, orgány by mali mať právomoc požadovať od dovozcov podrobné zmluvné informácie vrátane celých zmlúv o dodávkach, ak je to potrebné na pochopenie kontextu určitých doložiek alebo odkazov na iné zmluvné ustanovenia. Toto nariadenie by malo obsahovať pravidlá na zabezpečenie účinnej ochrany obchodného tajomstva dotknutých podnikov.

(24) Pri výkone svojich právomocí by sa povoľujúce orgány a colné orgány pri presadzovaní predpisov mali zameriavať na prepojovacie body, zariadenia LNG alebo tranzitné plynovody, kde je riziko obchádzania vysoké. Praktiky využívania tzv. tieňových flotíl na obchádzanie reštriktívnych opatrení boli zaznamenané v preprave ropy a mohli by predstavovať aj riziká pre dovoz LNG, čím by sa ohrozili ciele tohto nariadenia. Orgány by v prípade potreby mali v úzkej vzájomnej spolupráci prispôsobiť svoje priority v oblasti presadzovania práva s cieľom riešiť možné praktiky obchádzania zistené počas vykonávania tohto nariadenia. Komisia by zároveň mala nepretržite monitorovať toky ruského zemného plynu, ktorý prechádza cez tretie krajiny.

(25) Niektoré časti ruskej infraštruktúry na prepravu plynu sú priamo napojené na Úniu a niektoré tranzitné plynovody spájajúce Ruskú federáciu s Úniou prechádzajú cez tretie krajiny bez toho, aby v súčasnosti mali akékoľvek vstupné body medzi Ruskou federáciou a Úniou. Preto by sa malo predpokladať, že zemný plyn dovážaný do Únie cez hranice, prepojenia alebo prepojovacie body medzi Ruskou federáciou a Úniou, Bieloruskom a Úniou, ako aj zemný plyn prichádzajúci plynovodmi, ako je TurkStream v prepojovacom bode Strandža 2/Malkoclar, pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie. Ak sa tvrdí, že zemný plyn prichádzajúci cez tieto hranice, prepojenia alebo prepojovacie body je v colnom režime tranzit cez Ruskú federáciu, mali by sa uplatňovať prísne kontroly. Ruská federácia je dôležitým vývozcom plynu a v minulosti nezohrávala žiadnu významnú úlohu ako jeho tranzitná krajina, a to z viacerých dôvodov, ako je nedostatočná infraštruktúra spätného splyňovania, organizácia obchodu s plynom v Ruskej federácii prostredníctvom monopolu na vývoz cez plynovody, obchodné modely ruských plynárenských spoločností, ktoré nie sú založené na organizovaní tranzitov, a geografická poloha Ruskej federácie. S prihliadnutím na motiváciu ruských dodávateľov obchádzať zákaz dovozu by preto colné úrady mali odmietnuť dovoz objemov zemného plynu údajne v tranzite, pokiaľ nie je možné poskytnúť jednoznačné dôkazy, ktorými sa preukáže, že relevantný plyn bol v tranzite cez Ruskú federáciu a že krajinou produkcie nie je Ruská federácia. Uvedené dôkazy by sa povoľujúcim orgánom mali poskytnúť v dostatočnom predstihu, aby sa umožnila vysledovateľnosť dovážaného plynu až po miesto produkcie, a najneskôr jeden mesiac pred vstupom na colné územie Únie.

(26) Prepojovací bod Strandža 1 spája Úniu s plynovodnou sieťou, ktorá neprepravuje len plyn z Azerbajdžanskej republiky alebo Tureckej republiky, ale aj značné objemy plynu z Ruskej federácie. Preto by sa malo vyžadovať poskytnutie jednoznačných dôkazov, ktorými sa preukáže, že krajinou produkcie nie je Ruská federácia, a orgánom by sa mal poskytnúť dostatočný čas na overenie, aby sa zabezpečilo, že plyn dovážaný cez prepojovací bod Strandža 1 nepochádza z Ruskej federácie ani sa z nej priamo či nepriamo nevyváža. Ak by v budúcnosti boli s plynovodnými sieťami prepravujúcimi významné objemy ruského plynu prepojené aj iné prepojovacie body, mala by sa na ne uplatňovať rovnaká kontrolná norma.

(27) Značné objemy zemného plynu by okrem toho mohli vstupovať do Únie aj v colnom režime tranzit. Keďže prísne pravidlá monitorovania dovozu plynu, ako je predchádzajúce povolenie, sa nevzťahujú na plyn prechádzajúci cez Úniu v colnom režime tranzit alebo uskladnený v rámci colného uskladňovania, je vhodné stanoviť osobitné záruky vo forme režimu monitorovania tranzitu, ktorý colným orgánom umožní monitorovať toky plynu v colnom režime tranzit, aby sa zabezpečilo, že zemný plyn, ktorý prechádza cez Úniu v tomto režime, nebude v konečnom dôsledku prepustený do voľného obehu v Únii. Ak prevádzkovatelia uskladňujú plyn v rámci dočasného uskladnenia alebo v colnom režime tranzit alebo colné uskladňovanie podľa Colného kódexu Únie, členské štáty by mali mať zavedené vhodné mechanizmy monitorovania a presadzovania s cieľom zabezpečiť, aby využívanie uskladnenia Únie tretími krajinami nepredstavovalo riziko pre národnú alebo regionálnu bezpečnosť dodávok a plnenie povinností týkajúcich sa uskladnenia, a mali by Komisii poskytovať relevantné informácie.

(28) V súlade so zásadou lojálnej spolupráce by povoľujúce orgány, colné orgány, regulačné orgány, príslušné orgány, Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) a Komisia mali pri vykonávaní ustanovení tohto nariadenia spolupracovať a vymieňať si relevantné informácie, najmä pokiaľ ide o posudzovanie dočasných výnimiek umožňujúcich dovoz ruského zemného plynu po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia. Colné orgány, regulačné orgány, príslušné orgány a agentúra ACER by mali mať zavedené potrebné nástroje a databázy, aby sa v prípade potreby zabezpečila výmena relevantných informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi v rôznych členských štátoch. Agentúra ACER by mala svojou odbornosťou prispievať k procesu monitorovania vykonávania tohto nariadenia. Na uľahčenie vytvorenia potrebných interoperabilných spoločných informačných systémov by Komisia a členské štáty mali mať možnosť preskúmať možnosti využitia rozpočtu v rámci Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1149 ([6]). Colné orgány by mali regulačným orgánom, príslušným orgánom a Komisii každý mesiac poskytovať aktuálne informácie o kľúčových prvkoch vývoja dovozu ruského plynu, napríklad o množstvách dovezených na základe dlhodobých alebo krátkodobých zmlúv o dodávkach, vstupných bodoch alebo zmluvných partneroch. Komisia by mala v relevantných prípadoch zahrnúť uvedené informácie do správy o vykonávaní tohto nariadenia. Komisia by v uvedenej správe mala takisto posúdiť účinnosť výmeny informácií a spolupráce medzi relevantnými orgánmi a vo vhodných prípadoch by mala zahrnúť odporúčania na zlepšenie takejto výmeny informácií a spolupráce.

(29) Zo skúseností s postupným ukončením dodávok ruského plynu cez Ukrajinu vyplýva, že dobrá príprava a koordinácia v duchu solidarity môže zabrániť narušeniam trhu alebo problémom s bezpečnosťou dodávok, ktoré by mohla priniesť zmena dodávateľov plynu. V záujme koordinovanej prípravy na úplné postupné ukončenie dovozu ruského plynu a s cieľom poskytnúť trhu dostatočný čas na to, aby sa pripravil na s tým súvisiace zmeny bez ohrozenia bezpečnosti dodávok plynu alebo významného vplyvu na ceny energie, by členské štáty mali vypracovať národné plány diverzifikácie zemného plynu a predložiť ich Komisii do 1. marca 2026. Uvedené plány by mali podliehať pravidlám služobného tajomstva a nemali by sa zverejniť bez súhlasu relevantného členského štátu. Mali by sa v nich opisovať plánované opatrenia na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni na zníženie dopytu, podporu výroby energie z obnoviteľných zdrojov a zabezpečenie alternatívnych dodávok, ako aj identifikovať možné technické, zmluvné alebo regulačné prekážky, ktoré môžu skomplikovať proces diverzifikácie. Keďže proces diverzifikácie si môže vyžadovať koordináciu opatrení na vnútroštátnej a regionálnej úrovni alebo na úrovni Únie, Komisia by mala posúdiť národné plány diverzifikácie zemného plynu s možnosťou vydať odporúčania, v ktorých v prípade potreby navrhne plány upraviť.

(30) Počas prípravy národných plánov diverzifikácie by Komisia mala koordinovaným spôsobom a v duchu solidarity spolupracovať s členskými štátmi, najmä v strednej a juhovýchodnej Európe, s cieľom identifikovať alternatívne dodávky zemného plynu. Okrem zlepšenia bezpečnosti dodávok by nové dodávky mohli tiež kompenzovať stratené príjmy využívaním existujúcej infraštruktúry, ktorá sa predtým používala na prepravu ruského plynu.

(31) Vo Vyhlásení z Versailles sa hlavy štátov alebo predsedovia vlád zaviazali nielen postupne ukončiť dodávky zemného plynu z Ruskej federácie, ale aj iné dodávky energie, najmä dodávky ropy. Ruská federácia uplatňuje podobné praktiky ako v oblasti plynu, kde Rusko v minulosti používalo plyn ako prostriedok nátlaku a manipulácie pri obchodovaní s Úniou s ropou, dôkazom čoho sú napríklad prerušenia dodávok ropy v minulosti. Existujúce vzťahy s Ruskou federáciou v oblasti dodávok ropy vytvárajú závislosti a bezpečnostné riziká v Únii. S cieľom zabrániť Ruskej federácii využívať vývoz jej ropy do Únie ako nástroj nátlaku je nevyhnutné pripraviť aj včasné postupné ukončenie dovozu ropy z Ruskej federácie. Hoci reštriktívne opatrenia na zabezpečenie postupného ukončenia dovozu ropy z Ruskej federácie sa už zaviedli a dovoz ropy sa výrazne znížil, na pokračovanie v ukončení dovozu ruskej ropy môžu byť potrebné osobitné prípravné kroky a koordinácia so susednými štátmi.

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1149 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Fond pre vnútornú bezpečnosť (Ú. v. EÚ L 251, 15.7.2021, s. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1149/oj).

(32) Členské štáty by preto mali vypracovať aj národné plány diverzifikácie ropy a ropných výrobkov, ktoré by mali zahŕňať zavedené a plánované opatrenia na vnútroštátnej úrovni na zabezpečenie transparentnosti a vysledovateľnosti dovozu ropy z Ruskej federácie. Komisia by mala k uvedeným plánom poskytnúť odporúčania. Uvedené plány by mali podliehať pravidlám služobného tajomstva a nemali by sa zverejniť bez súhlasu relevantného členského štátu. Komisia by mala naďalej riešiť problém využívania tzv. tieňových flotíl na obchádzanie reštriktívnych opatrení Únie týkajúcich sa ropy, najmä vykonávaním opatrení stanovených v Pláne na ukončenie dovozu ruskej energie.

(33) Zo skúseností z plynovej krízy v rokoch 2022 a 2023 vyplynulo, že pre monitorovanie dodávok plynu v Únii majú zásadný význam úplné informácie o situácii v oblasti dodávok a možných závislostiach od dodávok. Dovozcovia ruského plynu, ktorí využívajú prechodné obdobia stanovené v tomto nariadení, by preto mali Komisii predložiť všetky informácie potrebné na vyhodnotenie možných rizík pre obchod s plynom. Medzi uvedené informácie by mali patriť kľúčové parametre, či dokonca úplné znenia častí príslušných zmlúv o dodávkach plynu s výnimkou informácií o cene, ak je to potrebné na pochopenie kontextu určitých doložiek alebo odkazov na iné ustanovenia zmluvy. Pri monitorovaní dodávok plynu v Únii by Komisia mala prihliadať aj na informácie o dovoze od colných orgánov, ako aj na informácie uvedené v národných plánoch diverzifikácie. Komisia by mala pravidelne informovať Koordinačnú skupinu pre plyn zriadenú nariadením (EÚ) 2017/1938 o procese postupného ukončenia dovozu na úrovni Únie a predkladať výročnú správu o postupnom ukončení dovozu ruského plynu, ku ktorej môže pripojiť osobitné odporúčania a kroky Únie na urýchlenie procesu postupného ukončenia dovozu.

(34) Členské štáty a Únia by mali pri vykonávaní tohto nariadenia úzko spolupracovať, a to aj v súvislosti s možnými postupmi urovnávania sporov. V nariadeniach Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1219/2012 ([7]) a (EÚ) č. 912/2014 ([8]) sa v príslušných prípadoch stanovujú ďalšie podrobnosti o spolupráci a rozdelení finančnej zodpovednosti medzi členskými štátmi a Úniou, pokiaľ ide o možné prípady urovnávania sporov medzi investorom a štátom súvisiace s týmto nariadením.

(35) Vzhľadom na nedávnu prax Ruskej federácie jednostranne meniť dohodnuté súdne a rozhodcovské konania a brániť im, nemôžu dotknuté osoby ani Únia a členské štáty niesť zodpovednosť za žiadne rozsudky, rozhodcovské rozsudky alebo iné súdne rozhodnutia prijaté v rámci nezákonných postupov, proti ktorým nie sú v rámci príslušnej jurisdikcie prístupné žiadne opravné prostriedky.

(36) Únia vytvorila pevný právny rámec na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu za každých okolností a na koordinované riešenie prípadných kríz dodávok vrátane povinností členských štátov zabezpečiť účinnú a operačnú solidaritu so susedmi, ktorí potrebujú plyn. Komisia by mala nepretržite monitorovať vývoj trhových rizík pre dodávky plynu vyplývajúcich z obchodu s plynom s Ruskou federáciou na úrovni Únie, regionálnej úrovni a na úrovni členských štátov. V prípade náhlych a významných zmien, ktoré závažným spôsobom ohrozujú bezpečnosť dodávok v jednom alebo viacerých členských štátoch, a po vyhlásení stavu núdze v súlade s článkom 11 alebo 12 nariadenia (EÚ) 2017/1938 je vhodné splnomocniť Komisiu, aby prijala potrebné núdzové opatrenia prijatím rozhodnutia o zákaze dovozu zemného plynu alebo LNG stanovenom v tomto nariadení v jednom alebo vo viacerých členských štátoch. Komisia by v takejto situácii mala mať takisto možnosť pozastaviť požiadavku predchádzajúceho povolenia pre vstup dovozu plynu na colné územie Únie s cieľom umožniť dodatočný dovoz v krátkom čase. Akékoľvek takéto pozastavenie zo strany Komisie by malo byť časovo obmedzené a nemalo by byť poskytnuté na viac ako štyri týždne naraz a malo by sa obnoviť len vtedy, ak naďalej platia podmienky pre stav núdze podľa článku 11 nariadenia (EÚ) 2017/1938. Vykonávacím rozhodnutím Komisie by sa mali uložiť dodatočné podmienky potrebné na zabezpečenie toho, aby sa každé takéto pozastavenie prísne obmedzilo na riešenie daného ohrozenia a mali by sa umožniť len krátkodobé zmluvy. Komisia by mala informovať Koordinačnú skupinu pre plyn a predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej odôvodní pozastavenie a akékoľvek jeho predĺženie, a mala by pozorne monitorovať uplatňovanie každého takéhoto dočasného pozastavenia.

([7]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1219/2012 z 12. decembra 2012, ktorým sa ustanovujú prechodné opatrenia pre bilaterálne investičné dohody medzi členskými štátmi a tretími krajinami (Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1219/oj).

([8]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 912/2014 z 23. júla 2014, ktorým sa stanovuje rámec na riešenie finančnej zodpovednosti spojenej so súdmi na urovnávanie sporov medzi investorom a štátom zriadenými na základe medzinárodných dohôd, ktorých zmluvnou stranou je Európska únia (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 121, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/912/oj).

(37) S cieľom zabrániť taktizovaniu pri výbere súdu v súvislosti so sankciami a zabezpečiť jednotné uplatňovanie tohto nariadenia by členské štáty mali stanoviť harmonizované pravidlá týkajúce sa sankcií za porušenie tohto nariadenia. Keďže porušenia tohto nariadenia by mohli predstavovať porušenia aj iných právnych predpisov Únie úzko súvisiacich so zákazmi a povinnosťami stanovenými v tomto nariadení, ako sú colné predpisy, reštriktívne opatrenia alebo nariadenie (EÚ) 2017/1938, uloženie sankcií by nemalo viesť k porušeniu zásady ne bis in idem v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a relevantnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Týmto nariadením nie je dotknuté ukladanie trestnoprávnych sankcií podľa vnútroštátneho práva.

(38) Opatreniami zavedenými týmto nariadením sa v plnej miere zohľadňuje zásada energetickej solidarity. Miera expozície jednotlivých členských štátov voči dovozu ruského plynu sa líši a mnohé členské štáty už prijali opatrenia na postupné ukončenie dovozu ruského plynu. Týmto nariadením sa zabezpečí harmonizovaný prístup v rámci Únie k postupnému ukončeniu dovozu ruského plynu pri zachovaní solidarity medzi členskými štátmi.

(39) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov koordinovaným spôsobom a bez rizika fragmentácie trhu, ale ich možno lepšie a efektívnejšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedených cieľov.

(40) Vzhľadom na to, že je dôležité, aby Únia bezodkladne prestala byť hospodársky závislá od dovozu plynu z Ruskej federácie, toto nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Účastníci trhu mali po Vyhlásení z Versailles z marca 2022 a po prijatí návrhu tohto nariadenia 17. júna 2025 značný čas na adaptáciu svojho portfólia dodávok. Napriek tomu sa však zdá vhodné stanoviť prechodné obdobie s cieľom umožniť dodávateľom plynu, ktorí ešte neadaptovali svoje stratégie dodávok, prijať potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s týmto nariadením. Zákaz dovozu plynu z Ruskej federácie by sa preto mal uplatňovať od 18. marca 2026. S cieľom umožniť dovozcom s existujúcimi zmluvami o dodávkach a dovozcom uzatvárajúcim nové zmluvy získať potrebné predchádzajúce povolenia včas a bez prerušenia plánovaného dovozu plynu by sa rôzne postupy udeľovania povolení stanovené v tomto nariadení mali uplatňovať pred tým, ako sa začne uplatňovať zákaz dovozu plynu z Ruskej federácie,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovuje rámec na odstránenie zostávajúceho vystavenia Únie významným rizikám pre obchod a bezpečnosť dodávok vyplývajúcim z obchodu so zemným plynom s Ruskou federáciou a na prípravu účinného a včasného postupného ukončenia dovozu ropy z Ruskej federácie stanovením:

a) postupného zákazu dovozu zemného plynu z Ruskej federácie;

b) pravidiel vykonávania a monitorovania tohto zákazu, ako aj postupného ukončenia dovozu ropy z Ruskej federácie, a

c) ustanovení na lepšie posúdenie bezpečnosti dodávok energie v Únii.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „zemný plyn“ je plyn uvedený pod číselnými znakmi kombinovanej nomenklatúry (ďalej len „KN“) 2711 11 00 a 2711 21 00;

2. „LNG“ je skvapalnený zemný plyn uvedený pod číselným znakom KN 2711 11 00;

3. „zemný plyn v plynnom stave“ je zemný plyn uvedený pod číselným znakom KN 2711 21 00;

4. „zmesi“ sú zmesi objemov LNG z rôznych krajín pôvodu;

5. „dlhodobá zmluva o dodávkach“ je zmluva o dodávkach zemného plynu, s výnimkou derivátov na zemný plyn, ktorej platnosť presahuje jeden rok;

6. „krátkodobá zmluva o dodávkach“ je zmluva o dodávkach zemného plynu, s výnimkou derivátov na zemný plyn, ktorej platnosť nepresahuje jeden rok;

7. „vnútrozemská krajina“ je krajina, ktorá je úplne obklopená pevninou a nemá priamy prístup k moru;

8. „dovoz“ je prepustenie tovaru do voľného obehu v zmysle článku 201 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 ([9]) (ďalej len „Colný kódex Únie“);

9. „dovozca“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je deklarantom v zmysle vymedzenia v článku 5 bode 15 Colného kódexu Únie v príslušnom colnom vyhlásení, alebo fyzická alebo právnická osoba, vrátane prepojených podnikov, ktorá prepravuje tovar na colné územie Únie alebo inak uvádza tovar na trh Únie;

10. „prepojené podniky“ sú prepojené podniky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 12 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ ([10]);

11. „colný orgán“ sú colné orgány v zmysle vymedzenia v článku 5 bode 1 Colného kódexu Únie;

12. „povoľujúci orgán“ je orgán, ktorý je príslušný preskúmať žiadosti o povolenie podané podľa článku 5;

13. „príslušný orgán“ je príslušný orgán v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 7 nariadenia (EÚ) 2017/1938;

14. „regulačný orgán“ je regulačný orgán určený podľa článku 76 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 ([11]);

15. „kontrola“ je kontrola v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 55 smernice (EÚ) 2024/1788;

16. „prepojovací bod“ je prepojovací bod v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 63 smernice (EÚ) 2024/1788;

17. „prepojenie“ je prepojenie v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 39 smernice (EÚ) 2024/1788;

18. „vstupný bod“ je vstupný bod v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 61 smernice (EÚ) 2024/1788;

19. „výstupný bod“ je výstupný bod v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 62 smernice (EÚ) 2024/1788;

20. „miesto dodávky“ je fyzické alebo virtuálne miesto uvedené v zmluve o dodávkach plynu, na ktorom má predávajúci dodať zemný plyn a kupujúci ho prijať;

21. „zmluvné množstvá“ sú množstvá zemného plynu, ktoré je kupujúci povinný kúpiť a predávajúci je povinný poskytnúť, uvedené v pôvodnej zmluve o dodávkach, ale s výnimkou množstiev vyplývajúcich zo zmluvných ustanovení, v ktorých sa stanovujú kvantitatívne zmeny základných množstiev, ako sú zaokrúhlené množstvá, čiastkové množstvá, dodatočné množstvá alebo iné objemové úpravy podľa podmienok zmluvy s výnimkou zaplatených dorovnávacích množstiev uhradených pred 17. júnom 2025;

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([10]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (Ú. v. EÚ L 182, 29.6.2013, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

([11]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES (Ú. v. EÚ L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).

22. „zaokrúhlené množstvá“ sú množstvá zemného plynu pridané k ročnému zmluvnému množstvu v danom roku s cieľom zabezpečiť, aby sa posledný náklad zaokrúhlil na celý náklad;

23. „čiastkové množstvá“ sú množstvá zemného plynu prenesené do nasledujúcich zmluvných rokov, ak je množstvo dodané počas daného roka väčšie alebo menšie ako upravené ročné zmluvné množstvo po úpravách; takéto množstvá môžu byť buď kladné alebo záporné;

24. „dodatočné množstvá“ sú množstvá zemného plynu, ktoré sa podľa uváženia zmluvnej strany zmluvy o dodávkach voliteľne pridávajú k ročnému zmluvnému množstvu na základe zmlúv o dodávkach;

25. „zaplatené dorovnávacie množstvá“ sú množstvá zemného plynu, ktorých dodávku je kupujúci oprávnený alebo povinný prevziať a zaplatiť v nasledujúcich obdobiach v súlade s minimálnymi požiadavkami typu „zober alebo zaplať“ a s cieľom kompenzovať akýkoľvek výpadok množstiev, ktoré boli zazmluvnené, no neboli prevzaté v predchádzajúcich obdobiach, ako sa stanovuje v dlhodobej zmluve o dodávkach;

26. „plán dodávok“ je harmonogram alebo plán dohodnutý medzi zmluvnými stranami zmluvy o dodávkach plynu, v ktorom sa špecifikujú množstvá zemného plynu, ktoré má predávajúci dodať a kupujúci prijať v stanovených časových intervaloch vrátane načasovania, miesta a podmienok dodávky, ako sa uvádza v zmluve o dodávkach alebo v akýchkoľvek súvisiacich prevádzkových postupoch;

27. „nominácia“ je nominácia v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 ([12]);

28. „ropa“ je surová ropa, kondenzáty zemného plynu, rafinérske medziprodukty, aditíva a oxygenáty a iné uhľovodíky a ropné produkty, na ktoré sa vzťahujú číselné znaky KN 2709 a 2710;

29. „krajina produkcie“ je krajina, v ktorej sa zemný plyn ťaží, bez ohľadu na to, či bol tento zemný plyn následne skvapalnený alebo spätne splyňovaný v inej krajine; ak sa zemný plyn vyťažený v iných krajinách ako Ruská federácia skvapalňuje alebo spätne splyňuje v Ruskej federácii, za krajinu produkcie sa považuje Ruská federácia.

KAPITOLA II

POSTUPNÝ ZÁKAZ DOVOZU ZEMNÉHO PLYNU Z RUSKEJ FEDERÁCIE

Článok 3

Zákaz dovozu zemného plynu z Ruskej federácie

1. Zakazuje sa dovoz zemného plynu v plynnom stave prostredníctvom plynovodov (ďalej len „potrubný plyn“), ktorý pochádza alebo sa priamo alebo nepriamo vyváža z Ruskej federácie, pokiaľ sa neuplatňuje jedna z dočasných výnimiek stanovených v článku 4.

2. Zakazuje sa dovoz LNG, ktorý pochádza alebo sa priamo alebo nepriamo vyváža z Ruskej federácie, alebo sa získava zo zemného plynu v plynnom stave vyťaženého v Ruskej federácii, pokiaľ sa neuplatňuje jedna z dočasných výnimiek stanovených v článku 4. Tento zákaz sa vzťahuje aj na LNG, ktorý je obsiahnutý v zmesiach a pochádza alebo sa priamo alebo nepriamo vyváža z Ruskej federácie alebo sa získava zo zemného plynu v plynnom stave vyťaženého v Ruskej federácii.

Článok 4

Dočasná výnimka pre existujúce zmluvy o dodávkach

1. Zákaz podľa článku 3 ods. 1 sa uplatňuje od 17. júna 2026 a zákaz podľa článku 3 ods. 2 sa uplatňuje od 25. apríla 2026, ak povoľujúcim orgánom možno preukázať, že relevantný dovoz sa uskutočňuje na základe krátkodobej zmluvy o dodávkach uzavretej pred 17. júnom 2025 a následne nezmenenej dodatkom, pokiaľ sa na dodatok nevzťahuje odsek 5 tohto článku.

([12]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 z 13. júna 2024 o vnútornom trhu s obnoviteľným plynom, zemným plynom a vodíkom, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011, (EÚ) 2017/1938, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2022/869 a rozhodnutie (EÚ) 2017/684 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj).

2. Zákaz podľa článku 3 ods. 1 tohto nariadenia sa uplatňuje od 30. septembra 2027, ak povoľujúcim orgánom možno preukázať, že relevantný dovoz sa uskutočňuje na základe dlhodobej zmluvy o dodávkach uzavretej pred 17. júnom 2025 a následne nezmenenej dodatkom, pokiaľ sa na dodatok nevzťahuje odsek 5 tohto článku.

Ak Komisia zistí riziko, že členský štát možno nedosiahne cieľ naplnenia podzemných zásobníkov na rok 2027 podľa článku 6a nariadenia (EÚ) 2017/1938, s prihliadnutím na okolnosti rizika nesplnenia tohto cieľa potvrdí toto riziko prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia najneskôr do 15. septembra 2027.

Ak Komisia prijme vykonávacie rozhodnutie podľa druhého pododseku tohto odseku, zákaz podľa článku 3 ods. 1 tohto nariadenia sa v danom členskom štáte uplatňuje až od 1. novembra 2027, ak možno povoľujúcim orgánom preukázať, že relevantný dovoz sa uskutočňuje na základe dlhodobej zmluvy o dodávkach uvedenej v prvom pododseku tohto odseku. Komisia o svojom vykonávacom rozhodnutí bezodkladne informuje Európsky parlament, Radu a Koordinačnú skupinu pre plyn zriadenú článkom 4 nariadenia (EÚ) 2017/1938.

3. Zákaz podľa článku 3 ods. 2 sa uplatňuje od 1. januára 2027, ak povoľujúcim orgánom možno preukázať, že relevantný dovoz sa uskutočňuje na základe dlhodobej zmluvy o dodávkach uzavretej pred 17. júnom 2025 a následne nezmenenej dodatkom, pokiaľ sa na dodatok nevzťahuje odsek 5 tohto článku.

4. Zákaz podľa článku 3 sa uplatňuje od 30. septembra 2027 alebo, ak Komisia prijala vykonávacie rozhodnutie v súlade s odsekom 2 tohto článku, od 1. novembra 2027, ak možno povoľujúcim orgánom preukázať:

a) že relevantný dovoz sa uskutočňuje na základe krátkodobej zmluvy o dodávkach s dodávkou do vnútrozemskej krajiny, ktorá je potrebná na splnenie dlhodobej zmluvy o dodávkach podľa písmena b); a

b) že existuje dlhodobá zmluva o dodávkach s dodávkou do vnútrozemskej krajiny na dovoz potrubného plynu:

   i) ktorá bola uzavretá pred 17. júnom 2025 a následne nezmenená dodatkom, pokiaľ sa na dodatok nevzťahuje odsek 5 tohto článku;

   ii) ktorá sa týka dodávok plynu, ktoré pochádzajú alebo sa priamo či nepriamo vyvážajú z Ruskej federácie, a

   iii) v prípade ktorej už nie je možné uskutočniť dodávku na pôvodnom mieste dodávky na hranici medzi Úniou a treťou krajinou.

5. Dočasné výnimky stanovené v odsekoch 1, 2, 3 a 4 sa uplatňujú aj na existujúce zmluvy o dodávkach a ich dodatky týkajúce sa:

a) zníženia zmluvných množstiev;

b) zníženia cien a poplatkov;

c) úpravy doložiek o dôvernosti;

d) úpravy prevádzkových postupov, ako sú komunikačné postupy;

e) zmien adries zmluvných strán;

f) prevodov zmluvných záväzkov medzi prepojenými podnikmi;

g) zmien požadovaných na základe súdnych alebo rozhodcovských konaní; alebo

h) v prípade vnútrozemských krajín, zmien medzi vnútroštátnymi miestami dodávky.

6. Množstvá dovozu uskutočneného v súlade s odsekmi 1, 2, 3 a 4 nesmú presiahnuť zmluvné množstvá.

KAPITOLA III

PREDCHÁDZAJÚCE POVOLENIE DOVOZU A PREDKLADANIE A VÝMENA RELEVANTNÝCH INFORMÁCIÍ

Článok 5

Predchádzajúce povolenie dovozu a predkladanie relevantných informácií

1. Ak sa požaduje dočasná výnimka podľa článku 4, dovoz podlieha predchádzajúcemu povoleniu. Povoľujúcim orgánom sa poskytnú všetky informácie potrebné na posúdenie toho, či sú splnené podmienky stanovené v článku 4.

2. Informácie uvedené v odseku 1 zahŕňajú aspoň:

a) dátum uzavretia zmluvy o dodávkach plynu;

b) trvanie zmluvy o dodávkach plynu;

c) zmluvné množstvá vrátane všetkých práv na flexibilitu smerom nahor alebo nadol;

d) totožnosť zmluvných strán zmluvy o dodávkach plynu vrátane čísla registrácie a identifikácie hospodárskych subjektov (EORI) v prípade zmluvných strán registrovaných v Únii;

e) v prípade dovozu LNG, miesto skvapalnenia a prístav prvej nakládky;

f) v prípade zmesí, dokumentáciu, ktorou sa preukazujú množstvá zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, a množstvá zemného plynu z rôznych krajín pôvodu obsiahnuté v zmesi a informácie stanovujúce proces zmiešavania;

g) miesta dodávky vrátane možnej flexibility týkajúcej sa miest dodávky; a

h) všetky dodatky k zmluve o dodávkach plynu s uvedením ich obsahu a dátumu s výnimkou dodatkov, ktoré sa týkajú výlučne ceny plynu.

Ak sa žiada o dočasnú výnimku podľa článku 4 a cena zemného plynu bola zmenená 17. júna 2025 alebo neskôr, informácie uvedené v odseku 1 tohto článku zahŕňajú informácie o dodatku o zmene ceny.

Informácie uvedené v odseku 1 sa predkladajú povoľujúcemu orgánu najneskôr jeden mesiac pred vstupom zemného plynu na colné územie Únie. Rovnaká lehota sa uplatňuje na zmesi obsahujúce zemný plyn, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie.

3. Dovoz zemného plynu, ktorého krajina produkcie nie je Ruská federácia, podlieha predchádzajúcemu povoleniu s výnimkou dovozu, na ktorý sa vzťahuje odsek 4. Povoľujúcim orgánom v členskom štáte, v ktorom sa má zemný plyn prepustiť do voľného obehu, sa najneskôr päť pracovných dní pred jeho vstupom na colné územie Únie poskytnú všetky informácie potrebné na určenie krajiny produkcie tohto zemného plynu.

4. Výnimka z predchádzajúceho povolenia stanovená v odseku 3 sa uplatňuje na prípady, keď sa zemný plyn dováža z krajiny, ktorá produkuje zemný plyn a ktorá v roku 2024 vyviezla do Únie viac ako 5 miliárd m^3 zemného plynu a ktorá:

a) zakázala dovoz zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, alebo uplatňuje iné reštriktívne opatrenia týkajúce sa takéhoto plynu, alebo

b) nemá zavedenú plynárenskú infraštruktúru, ktorá jej umožňuje dovoz LNG alebo potrubného plynu.

Komisia najneskôr do piatich pracovných dní po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia vypracuje zoznam krajín, ktoré spĺňajú podmienky stanovené v prvom pododseku tohto odseku.

Komisia monitoruje, či sú stále splnené podmienky stanovené v prvom pododseku tohto odseku, a zodpovedajúcim spôsobom a bez zbytočného odkladu aktualizuje zoznam na základe informácií poskytnutých povoľujúcimi orgánmi, alebo v príslušných prípadoch colnými orgánmi, a orgánmi Únie podľa článku 7 ods. 2.

Komisia môže prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia zrušiť výnimku z predchádzajúceho povolenia stanovenú v prvom pododseku tohto odseku, ak povoľujúce orgány alebo v príslušných prípadoch colné orgány zistia, že vývozcovia z krajiny uvedenej v prvom pododseku tohto odseku v jednom alebo vo viacerých prípadoch obchádzali zákazy stanovené v článku 3, alebo ak má Komisia dôvody predpokladať, že orgány vyvážajúcich krajín primerane nezasahujú proti praktikám obchádzania.

5. Povoľujúce orgány, colné orgány a iné orgány zapojené do monitorovania uvedeného v článkoch 6 a 7 môžu v prípade, že považujú informácie poskytnuté v rámci postupu predbežného povolenia za nedostatočné na posúdenie toho, či sa má udeliť povolenie, požiadať o podrobnejšie informácie. Takisto môžu použiť informácie z iných zdrojov. Povoľujúce orgány môžu predovšetkým požadovať predloženie znenia určitých ustanovení zmluvy o dodávkach plynu v plnom rozsahu alebo celého znenia zmluvy o dodávkach plynu okrem informácií o cene, a to najmä ak určité zmluvné ustanovenia navzájom súvisia alebo ak je pre posúdenie rozhodujúca úplná znalosť formulácie zmluvných ustanovení.

Ak poskytnuté informácie nie sú presvedčivé, colné orgány odmietnu prepustenie relevantného tovaru do voľného obehu.

Komisia v úzkej spolupráci s povoľujúcimi orgánmi a v príslušných prípadoch colnými orgánmi uverejní usmernenia o ďalších podrobnostiach týkajúcich sa postupu predchádzajúceho povolenia a primeraných druhov dokumentov a dôkazov, ktoré sa majú predložiť.

6. Povoľujúce orgány a colné orgány overia predložené dôkazy s cieľom určiť krajinu produkcie a vo vhodných prípadoch vyžadujú ďalšie informácie, ktoré môžu zahŕňať dokumentáciu o dodávkach v oblasti upstream, ako napríklad verejne dostupné satelitné sledovanie nákladu LNG alebo informácie o sledovaní od Európskej námornej bezpečnostnej agentúry, ako aj iné informácie.

7. Zemný plyn, ktorý sa má doviezť do Únie cez hranice alebo prepojenia, alebo prepojovacie body medzi Úniou a Ruskou federáciou alebo Bieloruskom, alebo prostredníctvom plynovodov, ktoré spájajú Ruskú federáciu s Úniou a prechádzajú cez tretie krajiny bez toho, aby mali vstupné body medzi Ruskou federáciou a Úniou, sa považuje za priamo alebo nepriamo vyvážaný z Ruskej federácie.

8. Zemný plyn, ktorý sa má doviezť do Únie cez prepojovací bod Strandža 1 sa považuje za priamo alebo nepriamo vyvážaný z Ruskej federácie, pokiaľ sa povoľujúcim orgánom neposkytne najneskôr sedem pracovných dní pred vstupom tohto plynu na colné územie Únie jednoznačný dôkaz o tom, že krajinou produkcie zemného plynu nie je Ruská federácia.

9. Ak zmeny týkajúce sa plynárenskej infraštruktúry alebo obchodných modelov vedú k situácii, že prepojovacie body iné ako Strandža 1 spájajú Úniu s potrubnými sieťami prepravujúcimi významné objemy zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, odsek 8 sa uplatňuje mutatis mutandis na zemný plyn, ktorý sa má doviezť prostredníctvom týchto prepojovacích bodov. Komisia určí príslušné prepojovacie body prostredníctvom vykonávacieho rozhodnutia Komisie.

10. Ak sa zemný plyn prepravuje cez Úniu z tretej krajiny do tretej krajiny v colnom režime tranzit v súlade s Colným kódexom Únie, a to aj na účel uskladnenia v rámci colného uskladňovania, povoľujúcim orgánom a v príslušných prípadoch colným orgánom sa najneskôr päť pracovných dní pred plánovaným tranzitom poskytnú informácie o:

a) krajine produkcie zemného plynu, ktorý sa má prepraviť v colnom režime tranzit, pokiaľ takéto informácie nie sú nedostupné;

b) plánovaných alebo skutočných harmonogramoch nominácie s uvedením objemu, času a vstupných a výstupných bodov plynu v tranzite, v príslušných prípadoch s dennou podrobnosťou;

c) objemoch a miestach dodávky v zmluvách o dodávkach plynu; a

d) v príslušných prípadoch o zmluve medzi predávajúcim alebo kupujúcim, alebo akýmkoľvek sprostredkovateľským subjektom a príslušnými prevádzkovateľmi prepravných sietí v Únii.

Povoľujúce orgány overujú konzistentnosť údajov a v príslušných prípadoch bezodkladne poskytujú prijaté informácie colným orgánom.

11. Ak prevádzkovatelia uskladňujú zemný plyn, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, na území Únie v dočasnom uskladnení alebo v colnom režime tranzit alebo colné uskladňovanie podľa Colného kódexu Únie, členské štáty majú zavedené vhodné mechanizmy monitorovania a presadzovania práva s cieľom zabezpečiť, aby využívanie uskladňovania Únie tretími krajinami nepredstavovalo riziko pre národnú alebo regionálnu bezpečnosť dodávok alebo plnenie povinností týkajúcich sa uskladnenia stanovených v článkoch 6a až 6d nariadenia (EÚ) 2017/1938, a poskytujú Komisii relevantné informácie.

Článok 6

Účinné monitorovanie a podávanie správ

1. Colné orgány a v relevantných prípadoch príslušné orgány a regulačné orgány, Európsky úrad pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“), Európska prokuratúra a Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „ACER“) zabezpečujú účinné monitorovanie ustanovení kapitoly II, a plne využívajú svoje právomoci v oblasti presadzovania práva v prípade potreby a úzko spolupracujú s inými relevantnými vnútroštátnymi orgánmi, orgánmi z iných členských štátov, orgánmi Únie a Komisiou.

2. Pri výkone svojich právomocí sa povoľujúce orgány a colné orgány pri presadzovaní predpisov osobitne zameriavajú na prepojovacie body, zariadenia LNG alebo tranzitné plynovody, kde je vysoké riziko ich obchádzania, napríklad v prípade dovozu z tretích krajín, ktoré obchodujú aj so zemným plynom pochádzajúcim alebo priamo či nepriamo vyvážaným z Ruskej federácie, alebo ktoré vyvážajú zemný plyn z výrobných zariadení, ktoré čiastočne vlastnia spoločnosti z Ruskej federácie. Orgány využitím mechanizmu spolupráce medzi orgánmi podľa článku 7 prispôsobia svoje priority v oblasti presadzovania predpisov tam, kde je to potrebné, s cieľom riešiť možné praktiky obchádzania zistené počas vykonávania tohto nariadenia. Komisia v spolupráci s členskými štátmi monitoruje celkový objem zemného plynu dovážaného cez tretie krajiny s cieľom posúdiť potenciálne riziká obchádzania článkov 3 a 4.

Článok 7

Spolupráca a výmena informácií

1. Povoľujúcim orgánom je colný orgán, pokiaľ členský štát neurčí na tento účel iný orgán. Ak členský štát určí za povoľujúci orgán iný orgán ako colný orgán, tento členský štát o tom informuje Komisiu.

2. Povoľujúce orgány spolupracujú a vymieňajú si získané informácie o dovoze zemného plynu s regulačnými orgánmi, príslušnými orgánmi a v príslušných prípadoch s colnými orgánmi, ako aj s úradom OLAF, Európskou prokuratúrou, agentúrou ACER a Komisiou v súlade s ich príslušnými úlohami, povinnosťami a právomocami a v čo najväčšej možnej miere s cieľom zabezpečiť účinné posúdenie toho, či je dodržaný súlad s článkami 3 a 4. Vymieňajú si najmä informácie o možných praktikách obchádzania zistených počas vykonávania tohto nariadenia.

3. Povoľujúce orgány a v príslušných prípadoch colné orgány poskytnú Komisii relevantné informácie, ktoré jej umožnia monitorovať, či sú stále splnené osobitné podmienky uvedené v článku 4 ods. 1, 2, 3, 4 a 5. Komisia pritom monitoruje najmä to, či sa tieto ustanovenia používajú na obchádzanie predpisov.

4. Okrem informácií poskytnutých v súlade s odsekom 3 informujú povoľujúce orgány a v príslušných prípadoch colné orgány každý mesiac regulačné orgány, príslušné orgány, agentúru ACER a Komisiu o kľúčových prvkoch týkajúcich sa vývoja dovozu zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo alebo nepriamo vyváža z Ruskej federácie, ako sú množstvá dovezené na základe dlhodobých alebo krátkodobých zmlúv o dodávkach, vstupné body alebo zmluvní partneri. Uvedené informácie sa vzťahujú aj na kľúčový vývoj týkajúci sa zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie a ktorý vstupuje do Únie v colnom režime tranzit, ako sa uvádza v článku 5 ods. 10.

5. Povoľujúce orgány a v príslušných prípadoch colné orgány z rôznych členských štátov si v potrebnom rozsahu vymieňajú získané informácie o dovoze zemného plynu a navzájom spolupracujú s cieľom zabezpečiť účinné presadzovanie tohto nariadenie a zabrániť jeho obchádzaniu. Využívajú existujúce nástroje a databázy, ktoré umožňujú účinnú výmenu relevantných informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi v ich členskom štáte a orgánmi v iných členských štátoch, alebo v prípade potreby takéto nástroje zavedú.

6. Agentúra ACER do 1. júla 2026 a 1. júla 2027 na základe údajov získaných podľa tohto nariadenia a informácií, ktoré má k dispozícii, uverejní správu, v ktorej poskytne prehľad zmlúv o dodávkach zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, a posúdi vplyv diverzifikácie na trhy s energiou. Táto správa v relevantných prípadoch zahŕňa aj údaje o zemnom plyne, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie a ktorý vstupuje do Únie v colnom režime tranzit, ako sa uvádza v článku 5 ods. 10.

7. S cieľom uľahčiť presadzovanie tohto nariadenia si Komisia a agentúra ACER vo vhodných prípadoch vymieňajú s povoľujúcimi orgánmi a v náležitých prípadoch s colnými orgánmi relevantné informácie, ktoré majú k dispozícii o zmluvách o dovoze zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie.

8. Ak je to relevantné z hľadiska plnenia povinností týkajúcich sa výmeny informácií v súlade s týmto článkom, primerane sa uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 515/97 ([13]).

Článok 8

Sankcie

1. Členské štáty stanovia účinné, primerané a odrádzajúce sankcie za nedodržanie článku 3, 4 alebo 5.

2. Horná hranica trestnej sadzby pre právnické osoby je najmenej:

a) 3,5 % celkového celosvetového ročného obratu podniku za predchádzajúci účtovný rok;

b) 40 miliónov EUR, alebo

c) 300 % odhadovaného obratu z transakcií, ktorý sa vypočíta na základe príslušného objemu zemného plynu a zmluvných cien na dennom trhu TTF.

Horná hranica trestnej sadzby pre fyzické osoby je najmenej 2,5 milióna EUR.

3. Ak sa v právnom systéme členského štátu nestanovuje právomoc pre príslušné orgány nezávisle ukladať správne pokuty, tento článok sa môže uplatňovať tak, že konanie o uložení pokuty iniciuje príslušný orgán a pokutu uloží príslušný vnútroštátny súd, pričom sa zabezpečí, aby tieto právne prostriedky nápravy boli účinné a mali rovnocenný účinok ako správne pokuty ukladané príslušnými orgánmi v oblasti dohľadu. Uložené pokuty musia byť v každom prípade účinné, primerané a odrádzajúce.

4. Členské štáty do 4. februára 2028 oznámia Komisii platné vnútroštátne ustanovenia, ktorými sa zabezpečí vykonávanie tohto článku, a bezodkladne jej oznámia všetky následné zmeny, ktoré majú vplyv na tieto ustanovenia.

KAPITOLA IV

NÁRODNÉ PLÁNY DIVERZIFIKÁCIE

Článok 9

Národné plány diverzifikácie zemného plynu

1. Každý členský štát vypracuje plán, v ktorom opíše opatrenia pre míľniky a potenciálne prekážky diverzifikácie svojich dodávok plynu (ďalej len „národné plány diverzifikácie zemného plynu“), s cieľom zastaviť všetok dovoz zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, v lehotách podľa článkov 3 a 4.

2. Národné plány diverzifikácie zemného plynu musia obsahovať všetky tieto prvky:

a) dostupné informácie o objeme dovozu zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, na základe existujúcich zmlúv o dodávkach;

([13]) Nariadenie Rady (ES) č. 515/97 z 13. marca 1997 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach (Ú. v. ES L 82, 22.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj).

b) zrozumiteľný opis zavedených podporných opatrení a plánovaných podporných opatrení na vnútroštátnej úrovni s cieľom nahradiť zemný plyn, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, vrátane očakávaných množstiev, ktorých sa týka postupné ukončenie dovozu, míľnikov a harmonogramu vykonávania, ako aj predpokladaných možností alternatívnych dodávok a dodávateľských trás, ak sú dostupné. Takéto opatrenia môžu zahŕňať využívanie platformy AggregateEU zriadenej podľa článku 42 nariadenia (EÚ) 2024/1789, opatrenia na podporu úsilia energetických spoločností o diverzifikáciu, spoluprácu v regionálnych skupinách, ako je Skupina na vysokej úrovni pre plynárenskú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe, identifikáciu alternatív k dovozu zemného plynu prostredníctvom elektrifikácie, energetickú sebestačnosť, opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti, podporu výroby bioplynu, biometánu a čistého vodíka, zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, opatrenia na dobrovoľné zníženie dopytu alebo možnosti iných členských štátov na uľahčenie diverzifikácie dodávok;

c) identifikáciu akýchkoľvek potenciálnych technických, zmluvných alebo regulačných prekážok nahradenia zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, a možností na prekonanie týchto prekážok.

3. Členské štáty do 1. marca 2026 predložia Komisii svoje národné plány diverzifikácie zemného plynu, pričom použijú vzor stanovený v prílohe I.

4. Komisia vo vhodných prípadoch uľahčuje vypracovanie a vykonávanie národných plánov diverzifikácie zemného plynu, a to aj poskytovaním osvedčených postupov a technickej pomoci. Komisia počas prechodného obdobia pre existujúce zmluvy o dodávkach podľa článku 4 tohto nariadenia koordinuje s členskými štátmi ich úsilie o diverzifikáciu s cieľom identifikovať alternatívne zdroje dodávok. Nové dodávky by tiež mohli kompenzovať stratené príjmy využívaním existujúcej infraštruktúry, ktorá sa predtým používala pre zemný plyn, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie v tranzite. Členské štáty pravidelne podávajú Koordinačnej skupine pre plyn správy o pokroku dosiahnutom pri vypracovaní, prijímaní a vykonávaní svojich národných plánov diverzifikácie zemného plynu. Komisia na základe národných plánov diverzifikácie zemného plynu posúdi vykonávanie postupného ukončenia dovozu zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, a podá o svojom posúdení správu Koordinačnej skupine pre plyn, ako sa stanovuje v článku 17 nariadenia (EÚ) 2017/1938.

Článok 10

Národné plány diverzifikácie ropy (surová ropa a ropné výrobky)

1. Členský štát, ktorý dováža ropu, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, vypracuje plán, v ktorom opíše opatrenia pre míľniky a potenciálne prekážky diverzifikácie svojich dodávok ropy (ďalej len „národný plán diverzifikácie ropy“), s cieľom zastaviť do konca roka 2027 všetok dovoz ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie.

2. Národné plány diverzifikácie ropy musia obsahovať všetky tieto prvky:

a) dostupné informácie o objeme dovozu ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie na základe existujúcich zmlúv o dodávkach;

b) opatrenia plánované na vnútroštátnej úrovni s cieľom nahradiť ropu, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, vrátane očakávaných množstiev, ktorých sa týka postupné ukončenie dovozu, míľnikov a harmonogramu vykonávania a možností alternatívnych dodávok, dodávateľských trás a zdrojov energie, ako aj možností iných členských štátov na uľahčenie diverzifikácie dodávok;

c) opatrenia zavedené a plánované na vnútroštátnej úrovni na zabezpečenie čo najväčšej transparentnosti a vysledovateľnosti ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, vrátane opatrení na overenie možného preznačeného dovozu;

d) možné zákazy dovozu ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, na vnútroštátnej úrovni;

e) potenciálne technické, zmluvné alebo regulačné prekážky nahradenia ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, a možnosti na prekonanie týchto prekážok.

3. Členské štáty do 1. marca 2026 oznámia Komisii svoje národné plány diverzifikácie ropy , pričom použijú vzor stanovený v prílohe II. Komisia uverejní verziu plánov, ktorá nemá dôverný charakter a ktorú dostala od členských štátov, najneskôr jeden mesiac po ich predložení.

4. Komisia vo vhodných prípadoch uľahčuje vypracovanie a vykonávanie národných plánov diverzifikácie ropy, a to aj poskytovaním osvedčených postupov a technickej pomoci. Komisia pomáha členským štátom v ich spolupráci pri vykonávaní svojich národných plánov diverzifikácie ropy. Komisia posúdi vplyv možného urýchleného ukončenia dovozu ropy na členské štáty, ktorých sa najviac dotýka úplné ukončenie dodávok ruskej ropy. Aktívne spolupracuje s priamo dotknutými a inými relevantnými členskými štátmi na riešeniach s cieľom minimalizovať možné riziká zistené v posúdení. Členské štáty pravidelne podávajú Koordinačnej skupine pre ropu zriadenej článkom 17 smernice Rady 2009/119/ES ([14]) správy o pokroku dosiahnutom pri vypracovaní, prijímaní a vykonávaní svojich národných plánov diverzifikácie ropy.

5. Ak sa v národnom pláne diverzifikácie ropy zistí riziko, že postupné ukončenie dovozu ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, sa možno nedosiahne do konca roka 2027, Komisia dotknutému členskému štátu po posúdení relevantného národného plánu diverzifikácie do troch mesiacov od jeho predloženia vydá odporúčanie, ako postupné ukončenie dovozu dosiahnuť včas, a toto odporúčanie uverejní. V nadväznosti na uvedené odporúčanie dotknutý členský štát do troch mesiacov aktualizuje svoj národný plán diverzifikácie ropy, pričom zohľadní odporúčanie Komisie.

KAPITOLA V

MONITOROVANIE BEZPEČNOSTI DODÁVOK PLYNU

Článok 11

Zmeny nariadenia (EÚ) 2017/1938

Nariadenie (EÚ) 2017/1938 sa mení takto:

1. V článku 2 sa dopĺňajú tieto body:

„33. ‚ustanovenie zober alebo zaplať' je zmluvné ustanovenie, ktorým sa kupujúcemu ukladá povinnosť v rámci daného obdobia buď prevziať dodávku stanoveného minimálneho množstva plynu, alebo za toto stanovené minimálne množstvo plynu zaplatiť bez ohľadu na to, či bol plyn skutočne prijatý;

34. ‚ustanovenie dodaj alebo zaplať' je zmluvné ustanovenie, ktorým sa predávajúcemu ukladá povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v prípade nedodania plynu."

2. V článku 14 sa odsek 6 mení takto:

a) v prvom pododseku sa dopĺňa toto písmeno:

„c) Komisii a dotknutým príslušným orgánom tieto informácie týkajúce sa zmlúv o dodávkach plynu pre plyn, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie:

i) informácie uvedené v článku 5 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2026/261 (*);

ii) informácie o množstvách, ktoré sa majú dodať a prevziať, vrátane možnej flexibility v rámci ustanovení zober alebo zaplať alebo ustanovení dodaj alebo zaplať;

iii) plány dodávok (LNG) alebo nominácie (potrubný plyn);

iv) zmluvné možnosti flexibility týkajúce sa ročných zmluvných množstiev vrátane dorovnávacích množstiev;

([14]) Smernica Rady 2009/119/ES zo 14. septembra 2009, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy a/alebo ropných výrobkov (Ú. v. EÚ L 265, 9.10.2009, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj).

v) podmienky pozastavenia alebo ukončenia dodávok plynu vrátane ustanovení o vyššej moci;

vi) informácie o rozhodnom práve pre zmluvu a zvolenom rozhodcovskom mechanizme;

vii) kľúčové prvky iných obchodných dohôd, ktoré sú relevantné z hľadiska plnenia zmluvy o dodávkach plynu, okrem informácií o cene.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2026/261 z 26. januára 2026 o postupnom ukončení dovozu ruského zemného plynu a príprave ukončenia dovozu ruskej ropy, o zlepšení monitorovania možných energetických závislostí a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1938 (Ú. v. EÚ, 2026/261, 2.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/261/oj).“;

b) dopĺňajú sa tieto pododseky:

„Informácie uvedené v prvom pododseku písm. c) sa poskytujú najneskôr 4. marca 2026 a pri každej zmluve sa poskytujú v rozčlenenom formáte vrátane úplných relevantných častí znenia okrem informácií o cene, najmä ak je úplná znalosť formulácie zmluvných ustanovení rozhodujúca pre posúdenie bezpečnosti dodávok plynu alebo ak určité zmluvné ustanovenia navzájom súvisia.

Poskytovatelia služieb terminálov LNG poskytujú Komisii informácie o službách zarezervovaných zákazníkmi z Ruskej federácie alebo zákazníkmi kontrolovanými podnikmi z Ruskej federácie vrátane zmluvných služieb, dotknutých množstiev a trvania zmluvy.“

3. V článku 17 sa druhý odsek nahrádza takto:

„Komisia nepretržite monitoruje vystavenie energetického systému Únie dodávkam plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, a to aj cez tretie krajiny, najmä na základe informácií, ktoré jej a príslušným orgánom boli oznámené v súlade s článkom 14 ods. 6 písm. c).

Komisia posudzuje vykonávanie postupného ukončenia dovozu plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, v súlade s nariadením (EÚ) 2026/261 na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a úrovni Únie na základe národných plánov diverzifikácie plynu uvedených v článku 9 uvedeného nariadenia, a o svojom posúdení podá správu Koordinačnej skupine pre plyn.

Na základe posúdenia uvedeného v treťom odseku Komisia uverejní výročnú správu, v ktorej poskytne komplexný prehľad o pokroku, ktorý členské štáty dosiahli pri vykonávaní svojich národných plánov diverzifikácie plynu.

Komisia môže v relevantných prípadoch do troch mesiacov od predloženia národných plánov diverzifikácie plynu vydať odporúčanie, v ktorom určí možné kroky a opatrenia na zaistenie bezpečnej diverzifikácie dodávok plynu a včasného postupného ukončenia dovozu plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie.

V nadväznosti na uvedené odporúčanie dotknutý členský štát do troch mesiacov aktualizuje svoj národný plán diverzifikácie plynu, pričom zohľadní odporúčanie Komisie.“.

KAPITOLA VI

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 12

Služobné tajomstvo

1. Na všetky dôverné informácie prijaté, vymieňané alebo odovzdávané v súlade s týmto nariadením sa vzťahujú požiadavky služobného tajomstva stanovené v tomto článku.

2. Povinnosť služobného tajomstva sa vzťahuje na všetky osoby, ktoré pracujú alebo pracovali pre orgány zapojené do vykonávania tohto nariadenia a na všetky fyzické alebo právnické osoby, na ktoré relevantné orgány delegovali svoje právomoci, vrátane zmluvných audítorov a expertov týchto orgánov.

3. Informácie, na ktoré sa vzťahuje služobné tajomstvo, sa nesmú zverejniť, s výnimkou zverejnenia na základe ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

4. Všetky informácie vymieňané medzi relevantnými orgánmi alebo členskými štátmi v súlade s týmto nariadením, ktoré sa týkajú obchodných alebo prevádzkových podmienok alebo iných ekonomických či personálnych záležitostí, sa považujú za dôverné a vzťahujú sa na ne požiadavky služobného tajomstva s výnimkou prípadov, keď relevantný orgán v čase oznámenia uvedie, že takáto informácia môže byť zverejnená, keď sa zverejnenie vyžaduje na základe ustanovení práva Únie alebo vnútroštátneho práva, alebo keď je takéto zverejnenie potrebné na súdne konanie.

Článok 13

Monitorovanie

1. Komisia nepretržite monitoruje vývoj trhu Únie s energiou, najmä pokiaľ ide o potenciálne závislosti v súvislosti s dodávkami plynu alebo iné riziká v oblasti bezpečnosti dodávok energie týkajúce sa dovozu energie z Ruskej federácie. Komisia do 4. februára 2028 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia.

Uvedená správa obsahuje posúdenie účinnosti postupu predchádzajúceho povolenia stanoveného v článku 5. Taktiež obsahuje informácie o možných problémoch s bezpečnosťou dodávok v súvislosti so zemným plynom, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie v zásobníkoch Únie. Okrem toho uvedená správa obsahuje hodnotenie účinnosti výmeny informácií a spolupráce medzi relevantnými orgánmi v súlade s článkom 6 a článkom 7 ods. 2 a 5 a vo vhodných prípadoch stanoví odporúčania na zlepšenie takejto výmeny informácií a spolupráce.

2. V prípade náhlych a významných zmien, ktoré vážne ohrozujú bezpečnosť dodávok energie v jednom alebo viacerých členských štátoch, a po vyhlásení stavu núdze v súlade s článkom 11 alebo 12 nariadenia (EÚ) 2017/1938 môže Komisia prostredníctvom rozhodnutia dočasne pozastaviť uplatňovanie celej kapitoly II tohto nariadenia alebo jej časti v jednom alebo vo viacerých členských štátoch. Komisia môže v takomto prípade pozastaviť aj požiadavku predchádzajúceho povolenia podľa článku 5 ods. 2 tohto nariadenia. V rozhodnutí Komisie sa uvedú určité podmienky, najmä s cieľom zabezpečiť, aby bolo každé pozastavenie prísne obmedzené na riešenie hrozby. Pozastavenie je obmedzené na obdobie, ktoré je nevyhnutne potrebné na preklenutie času, kým nebudú k dispozícii dostatočné dodávky z iných krajín ako Ruská federácia na uspokojenie dopytu Únie. Nesmie sa udeliť na viac ako štyri týždne naraz a obnoví sa len vtedy, ak naďalej platia podmienky pre stav núdze podľa článku 11 nariadenia (EÚ) 2017/1938. Počas dočasného pozastavenia podľa tohto odseku sa povoľujú len krátkodobé zmluvy o dodávkach. Komisia o každom takomto pozastavení informuje členské štáty a Koordinačnú skupinu pre plyn a predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej toto pozastavenie a každé jeho predĺženie odôvodní. Komisia predloží správu Európskemu parlamentu, ak ju na to vyzve.

Článok 14

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 3 sa uplatňuje od 18. marca 2026, pokiaľ nie je v článku 4 stanovené inak.

Článok 5 sa uplatňuje od 18. februára 2026.

Týmto nariadením nie je dotknuté uplatňovanie zákazu týkajúceho sa LNG stanoveného v nariadení (EÚ) č. 833/2014, ktorý sa uplatňuje a dodržiava bez ohľadu na ustanovenia tohto nariadenia.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 26. januára 2026

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predsedníčka	*predsedníčka*
R. METSOLA	M. RAOUNA

PRÍLOHA I

Vzor národných plánov diverzifikácie zemného plynu

Tento vzor je určený pre vnútroštátne orgány, ktoré vypracúvajú národný plán diverzifikácie stanovený v článku 9. Musí obsahovať tieto prvky:

Všeobecné informácie

Názov orgánu zodpovedného za vypracovanie plánu	
Opis plynárenskej siete. Mal by obsahovať opis: i) dopytu po plyne; ii) štruktúry dodávok vzhľadom na závislosť od ruských dodávok.	

Hlavné informácie o dovoze zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie do členského štátu

Odkaz na jednotlivé zmluvy, ktoré dovozcovia oznámili príslušným orgánom a Komisii	
V príslušných prípadoch služby terminálov LNG rezervované spoločnosťami alebo prepojenými podnikmi z Ruskej federácie	
Celkové zmluvné množstvá zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, na dodávku v členskom štáte Zmluvné možnosti flexibility a miesto dodania (prepojovací bod, miesto dovozu, terminál LNG, atď.)	

Opis opatrení na nahradenie zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie

Opis musí obsahovať tieto prvky:

Možnosti diverzifikácie: i) alternatívne dodávky ii) alternatívne dodávateľské trasy iii) agregácia dopytu	
Opis opatrenia a jeho cieľov vrátane očakávaných množstiev, ktorých sa týka postupné ukončenie dovozu, a priebežných krokov v prípade viacfázového opatrenia	
Harmonogram vykonávania	
Vplyv opatrení na energetický systém, a to aj na modely toku, kapacity infraštruktúry, clá, atď.	
Vplyv na susedné členské štáty	

Technické, zmluvné alebo regulačné prekážky nahradenia zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie

Technické, zmluvné alebo regulačné prekážky	
Možnosti na prekonanie prekážok a harmonogram	
Kategória	Nahradenie objemov, ktorých sa týka postupné ukončenie dovozu ([1])
Požadované informácie	Opis zavedených a plánovaných opatrení na vnútroštátnej úrovni s cieľom nahradiť zostávajúce objemy zemného plynu, ktorý pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie: i) očakávané množstvá, ktorých sa týka postupné ukončenie dovozu v rámci každého opatrenia; ii) harmonogram vykonávania (začiatok – koniec); iii) možnosti alternatívnych dodávok a dodávateľských trás
Potrubný plyn	
LNG	

([1]) Takéto opatrenia môžu zahŕňať využívanie platformy AggregateEU podľa článku 42 nariadenia (EÚ) 2024/1789, opatrenia na podporu úsilia energetických spoločností o diverzifikáciu, spoluprácu v regionálnych skupinách, ako je skupina na vysokej úrovni pre energetickú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe, identifikáciu alternatív k dovozu zemného plynu prostredníctvom elektrifikácie, opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti, podporu výroby bioplynu, biometánu a čistého vodíka, zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov alebo opatrenia na dobrovoľné zníženie dopytu.

PRÍLOHA II

Vzor národných plánov diverzifikácie ropy

Tento vzor je určený pre vnútroštátne orgány, ktoré vypracúvajú podrobný národný plán diverzifikácie stanovený v článku 10. Musí obsahovať tieto prvky:

Všeobecné informácie

Názov orgánu zodpovedného za vypracovanie plánu	
Opis ropovodnej siete. Mal by obsahovať opis: i) dopytu po rope; ii) štruktúry dodávok vzhľadom na závislosť od ruských dodávok.	

Hlavné informácie o dovoze ropy (surová ropa a ropné výrobky), ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, do členského štátu

Celkové zmluvné množstvá ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, určené na dodávku v členskom štáte Dátum skončenia platnosti zmluvných záväzkov	
Informácie o totožnosti rôznych zainteresovaných strán (predávajúceho, dovozcu a kupujúceho)	

Opis opatrení na nahradenie ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie

Opis musí obsahovať tieto prvky:

Možnosti diverzifikácie: i) alternatívne dodávky ii) alternatívne dodávateľské trasy	
Opis opatrenia a jeho cieľov vrátane očakávaných množstiev, ktorých sa týka postupné ukončenie dovozu, a priebežných krokov v prípade viacfázového opatrenia Zavedené a plánované opatrenia na vnútroštátnej úrovni na zabezpečenie čo najväčšej možnej transparentnosti a vysledovateľnosti ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie, vrátane opatrení na overenie možného preznačeného dovozu	
Harmonogram vykonávania	
Vplyv opatrení na energetický systém, a to aj na modely toku, kapacity infraštruktúry, clá, atď.	
Vplyv na susedné členské štáty	

Technické, zmluvné alebo regulačné prekážky nahradenia ropy, ktorá pochádza alebo sa priamo či nepriamo vyváža z Ruskej federácie

Technické, zmluvné alebo regulačné prekážky	
Možnosti na prekonanie prekážok a harmonogram	